O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM
VAZIRLIGI
SAMARAQAND DAVLAT
UNIVERSITETI

Ro'yxatga olindi:
№ BD-60230100-1.16
2021-yil "28" avgust

"TASDIQLAYMAN"
SamDU rektori:
__________ R.I.Xalmuradov
2021-yil "28"-avgust

NUTQ MADANIYATI VA MUTOLAA SAN'ATI
FAN DASTURI

Bilim sohasi:	200000 – Gumanitar soha
Ta'lim sohasi:	230000- Gumanitar fanlar
Ta'lim yo'nalishi:	60230100 – Filologiya va tillarni o'qitish: o'zbek tili

Fan dasturi SamDU O'zbek tilshunosligi kafedrasining 2021-yil 7-may dagi 15 -son yig'ilishida muhokamadan o'tgan va fakultet kengashida muhokama qilish uchun tavsiya etilgan.

Kafedra mudiri: **dots. Sh.Mahmadiyev**

Fan dasturi Filologiya fakulteti o'quv-uslubiy kengashida muhokama etilgan va foydalanishga tavsiya qilingan (2021-yil 22-may dagi 8-sonli bayonnoma).

Fakultet o'quv-uslubiy kengash raisi: **dots. Sh.Mahmadiyev**

Fan dasturi Filologiya fakulteti Ilmiy kengashida muhokama etilgan va foydalanishga tavsiya qilingan (2021-yil 26-may dagi 8- sonli bayonnoma).

Fakultet ilmiy kengash raisi **prof. A.Pardayev**

Kelishildi:
SamDU o'quv ishlari bo'yicha propektor **prof. A.Soleyev**

Fan/modul kodi	O‘quv yili	Semestr	ECTS – Kreditlar
NMVMSM2006	2022-2023	3-4	6

Fan/modul turi	Ta’lim tili	Haftadagi dars soatlari
Majburiy	O‘zbek	5

	Fan nomi	Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)	Mustaqil ta’lim (soat)	Mustaqil ta’lim (soat)
1.	Nutq madaniyati va mutolaa san’ati	75	60	45

2.

I. Fanning mazmuni

«Nutq madaniyati va mutolaa san’ati» fani madaniy nutq tuzish, ifodali o‘qishga o‘rgatishni, mutolaa madaniyatining talablari, qonun-qoidalarini o‘zlashtirishni, millat va mamlakat hayotida kechgan ijtimoiy-tarixiy, ruhiy-ma’naviy, adabiy-estetik jarayonlarni tushunish, og‘zaki va yozma nutq me’yorlari bo‘yicha muayyan ko‘nikma hosil qilishni maqsad qiladi.

«Nutq madaniyati va mutolaa san’ati» fani «Madaniyatshunoslik», «Yozma nutq me’yorlari», «Davlat tilida ish yuritish», «Hozirgi o‘zbek adabiy tili», «Mutaxassislikka kirish», «Darslikdan foydalanish metodikasi», «Adabiyot nazariyasi», «Mumtoz adabiyot tarixi», «Sotsiologiya», «Psixologiya» fanlari bilan aloqador.

Ushbu fanni o‘qitish orqali o‘zbek tili va adabiyotini tarixiy va nazariy poetika, jahon adabiyoti kontekstida tushunadigan, og‘zaki va yozma nutqi ravon, barmoq va aruz vaznidagi she’rlarni, badiiy matnni ifodali o‘qiy oladigan, nutq madaniyati va notiqlik san’ati bo‘yicha bilim, ko‘nikma va malakalarni egallagan, zamonaviy ta’lim texnologiyalarini chuqur o‘zlashtirgan, davr talablariga javob beradigan yuksak malakali pedagog kadrlar va ilmiy xodimlar tayyorlash ko‘zda tutiladi.

II. Asosiy nazariy qism (ma’ruza mashg‘ulotlari)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu. «Nutq madaniyati» faniga kirish.

Fanning maqsad, vazifalari. Nutq madaniyati tushunchasi va tarixi. Nutq madaniyati va muomala odobi. «Qutadg‘u bilig», «Hibat-ul haqoyiq», «Qobusnoma», «Mahbub-ul qulub» kabi asarlarda nutq madaniyati, so‘zlashish odobi masalalari. Jamiyat va nutq madaniyati. Nutq madaniyatining boshqa fanlar bilan aloqadorligi. Nutq madaniyati va notiqlik san’ati.

2-mavzu. Notiqlik san’ati -ritorika tarixidan

Notiqlik san’atining shakllanish tarixi. Notiqlikning yuzaga kelish omillari. Yunon notiqligi. Qadimgi Yunoniston – notiqlik san’atining vatani. Qadimgi Gretsiyada notiqlar faoliyati. Xalq yig‘inlarining notiqlik san’atining shakllantirishdagi o‘rni. Ijtimoiy-siyosiy masalalarda omma e’tiborini

tortishning muhimligi. Fikr va g‘oyalarni to‘g‘ri va ta’sirchan ifodalashning ahamiyati. Huquq tizimida notiqlikning o‘rni.

3-mavzu. G‘arbda – antik dunyo va O‘rta asrlarda notiqlik san’ati

Yunon ritorlarining og‘zaki va yozma nutq ko‘nikmalarini egallashdagi faoliyatlari. Falsafa maktablarining notiqlik san’atiga munosabatlari. Aristotelning notiqlik san’ati taraqqiyotidagi xizmatlari.

Rim notiqlik san’ati. Rim notiqlik maktabining o‘ziga xosliklari. Sitseronning notiqlik san’ati haqidagi qarashlari. Notiqlik vazifalari.

4-mavzu. Sharqda – qadimgi Sharq va O‘rta Osiyoda notiqlik san’ati

Sharqda voizlik san’ati. Sharq notiqligi haqida ma’lumot. Sharq voizlarining qarashlari. Mumtoz asarlarda voizlik san’atining ulug‘lanishi. Husayn Voiz Koshifiy. «Futuvvatnomayi sultoniy» asarida notiqlikka doir qarashlari.

5-mavzu. Adabiy til me’yorlari va nutq madaniyati

Til me’yori lingvistik tushuncha sifatida. O‘zbek adabiy tili – umumxalq o‘zbek tilining oliy shakli. Hozirgi o‘zbek adabiy tilining shakllanishi. Adabiy tilga ta’rif. Adabiy tilga xos muhim belgilar: me’yorlashganlik, xalqchillik, umummajburiylik, ko‘p vazifalilik, uslubiy tarmoqlanganlik, qayd etilganlik, tanlanganlik, barqarorlik va o‘zgaruvchanlik, zamonaviylik.

Me’yor ko‘rinishlari: fonetik, leksik, orfografik, orfoepik, so‘z yasash, so‘z qo‘llash me’yorlari; punktuatsion, sintaktik, stilistik me’yorlar.

Me’yoriylikdan maqsadli chekinish. Lug‘atlarning nutq madaniyati bo‘yicha universal manba sifatidagi ahamiyati.

Adabiy til nutq madaniyatining asosi sifatida. Adabiy til me’yorlarini egallashga to‘siq bo‘luvchi ba’zi holat va sabablar.

6-mavzu. O‘zbek tilining me’yoriy ko‘rinishlari

Me’yor tushunchasi. Davlat siyosatining til me’yoriga ta’siri. Adabiy tilning me’yoriyligi. Adabiy me’yor va badiiy adabiyot. Til me’yori va yozuv. Umumiy va xususiy me’yorlar. Me’yoriy ko‘rinishlar: imlo, urg‘u, talaffuz, tinish belgilari, leksik, grammatik, uslubiy, so‘z turkumlarida me’yor, so‘zlarning bog‘lanish qonuniyatlari, so‘z tartibi, nutqiy kamchiliklar – og‘zaki va yozma nutqdagi kamchiliklar, varvarizmlar, dialektizmlar, vulgarizmlar, jargonizmlar, orfografik va punktuatsion me’yorlar buzilishi, umumiy, xususiy, adabiy til.

7-mavzu. Nutqning kommunikativ sifatlari

Nutq sifatlari. Nutqning to‘g‘riligi – nutq madaniyatining birlamchi sharti. Nutqning aniqligi, mantiqiyligi, jo‘yaliligi, maqsadga muvofiqligi va ta’sirchanligi.

Til sofligi, nutq sofligi uchun kurash – umuxalq ishi. Nutq boyligi va ta’sirchanligi, ularga erishi yo‘llari.

8-mavzu. O‘zbek nutqi madaniyatining asosiy xususiyatlari

Og‘zaki nutq xususiyatlari. To‘g‘ri talaffuz me’yorlari. O‘zbek tilida urg‘u. Olinma so‘zlar talaffuzi.

Yozma nutq xususiyatlari. Yozma nutqda oldindan hozirlanish xosligi hamda unda tahrir imkoniyatining mavjudligi. Matnni tahrirlash. Yozma nutqning nisbatan to‘g‘ri va aniqligi. Imlo me’yorlari: yozma nutqda uchraydigan tipik xatolar va ularning tasnifi.

9-mavzu. Nutq texnikasi va kinesika

Nutq texnikasi tushunchasi. Nutq texnikasi ko‘rinishlari. Kinesika. Nutq texnikasi, lingvistika, ekstralingvistika, ta’limda nutq texnikasining o‘qitilishi, xushovozlik, me’yor, nutq texnikasining turlari, nutq apparati, artikulyasion tizim, jonli so‘z, nafas, ovoz, diksiya, orfoepiya, urg‘u, kinesika, noverbal vositalar, qadam tashlash, tananing holati, qo‘l va bosh harakatlari, mimika, yuzma-yuz muloqot, ijtimoiy tafakkur.

10-mavzu. Nutq shakllari va turlari

Yozma nutqning xususiyatlari. Og‘zaki nutqning xususiyatlari. Og‘zaki nutq mahorati. Nutq, nutqiy faoliyat, motiv, maqsad, ijro, tashqi nutq, ichki nutq, og‘zaki nutq, yozma nutq, til va nutq dialektikasi, statiklik, dinamiklik, til madaniyati, nutq madaniyati, so‘zlash-eshitish, yozish-o‘qish, ravonlik, ohang, pauza, mimika, tezlik, gap modellari, suhbat, muhokama, munozara, notiqlik, tanqidiylik, tabrik, yangi avlod tarbiyasi.

11-mavzu. O‘zbek tili stilistikasi va nutq madaniyati

O‘zbek adabiy tilining vazifaviy uslublari. Jonli so‘zlashuv uslubi. Adabiy til uslublari: ilmiy uslub, rasmiy uslub, publitsistik uslub, badiiy uslub. Ushbu uslublarning o‘ziga xos xususiyatlari. Badiiy uslubning keng qamrovliligi. Uning tarmoqlanishi: poetik nutq, dramatik nutq, nasriy nutq kabilar.

12-mavzu. Kitob tanlash – dunyoqarash, did va ruhiy ehtiyoj belgisi

Kitob o‘qish mas’uliyati. Har bir yaratilgan asar yangilikmi? Badiiy asar personajlari. Badiiy matnning tili. kitob, mundarija, o‘qish, uqish, mas’uliyat, vaqt, energiya, axborot, zavqlanish, tahrir, yangilik, voqelik, yondashuv, xilma-xillik, «Alpomish», variantlar, anglash, individual yondashuv, personaj, detal, maqsadlilik, ma’naviy qiyofa, tashqi qiyofa, detalning «gapirishi», qahramonlardagi nuqsonlar, dunyoqarash, axloqsizlik, noodatiylik, «adabiyot adabiyotdan o‘sib chiqadi», «mayiz emagan xotin», did, fahm, zavq.

13-mavzu. Badiiy matnda kutilgan va kutilmagan detallar

Badiiy detal tushunchasi talqini. Abdulla Qahhor detallari. Detallar ifodadagi tabiiylik va ishontirish vositasi. Urush – vayronagarchilik timsoli. Detal, tipiklashtirish, badiiy ifoda, qahramon xarakteri, g‘oya, emotsional ta’sir, intellektual olam, suvga cho‘kish detali, kasallik, semizlik, oriqlik, ramziylik, tabiiylik, ishontirish, urush, qahramonlar, urush ayollar ishi emas, Vatan,

muqaddas.

14-mavzu. Inson – tabiatning bir bo‘lagi

Inson va tabiat. Badiiy matnlarda tabiat tasviri. Yil fasllari – ruhiyat ifodasi. Tabiat hodisalari va inson ruhiyati uyg‘unligi. Inson, tabiat, uyg‘unlik, tasvir, badiiy matn, makon, zamon, tabiatga munosabatning o‘zgarib borishi, ilm-fan, tabiat lirikasi, tabiat manzarasi – peyzaj, adabiy geografiya, daryolar, vodiylar, cho‘llar, tog‘lar, botqoqliklar, muzliklar, qorlar, dengizlar, orollar, adabiy peyzaj – qalb manzarasi, yil fasllari, ruhiyat, bahor – yoshlik va navqironlik, yoz – kuch-qudrat, muhabbat va ehtirosni, kuz – yetuklik va to‘kin-sochinlik, qish – rutubat va qarilik, ramziylik, tabiat hodisalari, inson ruhiyati, qor, yomg‘ir, shamol, kamalak, suv, olov, tuman.

15-mavzu. Badiiy tasvirga aralashgan jonivorlar

Jonivorlar – tabiatning bir bo‘lagi. Yo‘l-yo‘lakay keltirilgan jonivorlar. «Alvido, Gulsari!». Bahodirning oti. Jonivorlar, uy hayvonlari, ot, Boychibar, toy, it, burgut, baliq, tuya, shoxdor ona bug‘u, bo‘ri, Akbara, Toshchaynar, Qoranor, Gulsari, Tanaboy, keksa odam va qari ot, bahodirning oti, G‘irko‘k, Alpomish, Go‘ro‘g‘li, ko‘chmanchi xalqlar folklori, tulpor, Gajdimko‘k, Jiyronqush, Qoratulpor, Jiyron, Bo‘ztarlon, Bo‘ztulpor, Qoraquloq, ezgulik timsoli.

16-mavzu. Badiiy asarda tagma’noli matnlar

Gapiruvchi nomlar va sarlavha. A.Qahhor sarlavhalari. Epigraf nega kerak? Badiiy matnda tagma’noni zimmasiga olgan jumlalar. Matn, tagma’no, gapiruvchi nomlar, antroponim, badiiy asar, ramziylik, sarlavha, sinchalak, boshsiz odam, epigraf, polifoniya, presuppozitsiya, implikatsiya, qo‘shimcha ma’no, emotsional mazmun, xalq maqollari, nimkosa.

17-mavzu. Tilning tasviriy vositalari.

Ko‘chimlar: metafora, metonimiya, sinekdoxa, vazifadoshlik, ironiya, ironiyaning nutq emotsiyasini tashkil etishdagi o‘rni. Ekspressiv-emotsional leksika. Sintaktik figuralar: inversiya, ellipsis, gradatsiya, antiteza, ritorik so‘roq, takrorlarning nutq ta’sirchanligini ta’minlashdagi ahamiyati.

Badiiy nutqda adabiy til me’yorlaridan ma’lum maqsadda chekinishga yo‘l qo‘yilishi.

18-mavzu. O‘xshatish – obrazli tafakkur mahsuli.

O‘xshatish haqidagi qarashlar. O‘xshatishlarda individuallik. O‘xshatishning lingvistik vositalari. Badiiy uslubga xoslangan o‘xshatish vositalari. O‘xshatishlarda milliylik. O‘xshatish, taqqoslash, qiyoslash, analogiya, mantiqiy kategoriya, obrazlilik, tashbih, mumtoz she’riyat, taqqoslashning ikki turi, individual-muallif, turg‘un, umumxalq, originallik, xalqona, yumor, subyektiv munosabat, o‘xshatishda ma’lumlik, leksik, grammatik, badiiyat o‘xshatishlari, milliylik, lisoniy manzara haqidagi

tasavvur.

19-mavzu. Metafora – obrazlilik asosi

Metafora va obrazlilik. Metaforalar qo‘llanishidagi an’anaviylik va individuallik. Badiiy matnda metafora. Metafora – poetik san’at va individuallik namunasi. Abdulla Qahhor metaforalari. Metaforada milliylik. Badiiy adabiyot, metafora, istiora, mumtoz, metaforizatsiya, ko‘chma ma’no, mantiqiy asos, o‘xshashlik, obrazlilik, «qisqartirilgan o‘xshatish», ikki obyekt o‘rtasidagi munosabat, an’anaviylik, individuallik, poetik san’at, dialektik muvofiqlik, aloqadorlik, subyektiv qarash, poetik metafora, estetiklik, milliylik.

20-mavzu. Pedagogning nutqiy madaniyati. Istiqlol va o‘zbek nutqi madaniyati. Istiqlol va o‘zbek nutqi madaniyati.

Axloq, kasb axloqi, pedagogik axloq tushunchalari. Pedagogik muloqot tushunchasi. Pedagog muloqotida nutq madaniyati va notiqlik san’atining tutgan o‘rni. N.Mahmudov pedagog nutqi madaniyati haqida. Axloq, kasb axloqi, pedagogik axloq, mehnat turi, axloqiy dasturlar, axloqiy me’yorlar, o‘qituvchi, murabbiy, muloqot, pedagogik muloqot, fikriy aniqlik, shaxs tarbiyasi, notiqlik, ravonlik, go‘zallik, lo‘ndalik, talaba-yoshlar, omma, chiniqtirish, tarbiyalash, qalbga yo‘l topish, rag‘batlantirish, ish va so‘z birligi, tajriba, bilim, savodxonlik, loqaydlik, ishontirish, rohatlantirish, hayajonlantirish, nutqiy vaziyat, nutqni boyitish, nutqni bezash, ortiqchalik, tejamkorlik, ohang, ifodalilik, vaqt, tashqi ko‘rinish, raso nutq, dars, so‘z, shaxsiy fazilat, pedagogik mahorat omillari, til, terminologiya, ifodalilik, badiiy nutq, nutqning tovush tomoni, nutq texnikasi.

Mamlakatimizda mustaqillik arafasi va mustaqillikning ilk davridagi til siyosati. Globallashuv va til siyosatining ayrim masalalari. Yangilanayotgan O‘zbekiston sharoitida til siyosati. Til va nutq madaniyati xalq ma’naviyatining ko‘zgusi. Til siyosati, davlat tili, millatparvarlik, millatchilik, milliy ong, milliy tafakkur, davlat ramzi, istiqlol, xalqaro muloqot vositasi, tilni ilmiy o‘rganish, til va alifbo, jahon kommunikatsiya tizimi, lotin yozuvi, o‘zbek alifbosi, rasmiy muloqot, sheva elementlari, globallashuv, tillarning yiriklashuvi, tillarning yo‘qolish xavfi, yangilanayotgan O‘zbekiston, ona tiliga bo‘lgan yangicha munosabat, ikki yozuvlilik, o‘zbek tilini rivojlantirish konsepsiyasi, davlat dasturi, nazariya, amaliyot, til madaniyati, nutq madaniyati.

III. Amaliy (yoki seminar yoki laboratoriya) mashg‘ulotlar bo‘yicha ko‘rsatma va tavsiyalar.

Amaliy mashg‘ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Notiqlik san’ati – ritorika tarixidan.
2. G‘arbda – antik dunyo va o‘rta asrlarda notiqlik san’ati G‘arbda – antik dunyo va o‘rta asrlarda notiqlik san’ati
3. Sharqda – qadimgi Sharq va O‘rta Osiyoda notiqlik san’ati.
4. Adabiy til me’yorlari va nutq madaniyati. O‘zbek tilining me’yoriy

		ko‘rinishlari. O‘zbek tilining me’yoriy ko‘rinishlari. 5. Nutqning kommunikativ sifatlari. 6. O‘zbek nutqi madaniyatining asosiy xususiyatlari. 7. Nutq texnikasi va kinesika. 8. Nutq shakllari va turlari. 9. O‘zbek tili stilistikasi va nutq madaniyati. 10. Kitob tanlash – dunyoqarash, did va ruhiy ehtiyoj belgisi. 11. Badiiy matnda kutilgan va kutilmagan detallar. 12. Inson – tabiatning bir bo‘lagi. 13. Badiiy tasvirga aralashgan jonivorlar. 14. Badiiy asarda tagma’noli matnlar. 15. Tilning tasviriy vositalari. 16. O‘xshatish obrazli tafakkur mahsuli O‘xshatish obrazli tafakkur mahsuli. 17. Metafora – obrazlilik asosi. 18. Pedagogning nutqiy madaniyati. Istiqlol va o‘zbek nutqi madaniyati. **IV. Mustaqil ta’lim va mustaqil ishlar** Mustaqil ta’lim uchun tavsiya etiladigan mavzular: 1. Sofistlar, ularning notiqlik san’ati rivojidagi xizmati. 2. Alisher Navoiy ijodida nutq madaniyati va notiqlik san’ati masalalari talqini. 3. Koshifiyning so‘z odobi va notiqlik haqidagi qarashlari. 4. O‘zbek xalq maqollarida nutq odobining aks etishi. 5. Navoiyning «Hayrat-ul abror» dostonida so‘z, nutq madaniyati haqidagi fikrlar. 6. Navoiyning «Layli va Majnun» dostonida so‘zning ulug‘lanishi. Navoiyning «Layli va Majnun» dostonida so‘zning ulug‘lanishi. 7. «Mahbub-ul qulub» asarida sharqona muomala madaniyati. 8. Karimov nutqlarida xalq maqollari va frazeologik iboralardan foydalanish mahorati. 9. Konfutsiy ta’limotida nutq madaniyati masalasi. 10. Hadislarda nutq odobi. 11. A.Qahhor asarlarida nutq va notiqlik masalalari A.Qahhor asarlarida nutq va notiqlik masalalari. 12. Navoiyning «Mahbub-ul qulub» asarida voizlar tavsifi. 13. Muhammad Sodiq Muhammad Yusuf – diniy notiqlik vakili sifatida. 14. Tursunoy Sodiqovaning nutqida sharqona odob masalalarining aks etishi. 15. Deyl Karnegi va uning notiqlik san’ati haqidagi qarashlari. 16. Aristotelning notiqlik san’ati ta’limoti. 17. Sud notiqligi. 18. Arastuning ritorika haqidagi ta’limoti. 19. O‘zbekcha nutq odobi. 20. G‘arb mutafakkirlarining notiqlik san’atiga doir o‘gitlari.

3.	**V. Fan o‘qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)** Fanni o‘zlashtirish natijasida talaba: - «Nutq madaniyati va mutolaa san’ati» fani tarixi, notiqlik san’ati, notiqlar faoliyatini; - nutq bo‘limlari, notiqlik san’atining asosiy tushunchalarini; - nutq madaniyati asoslarini; - nutq madaniyatining umumiy va o‘ziga xos xususiyatlari; - nutq sifatlari haqidagi muhim ma’lumotlarni; - nutq madaniyatining shaxs ma’naviy qiyofasini belgilovchi omillardan biri ekanligini *bilishi* zarur; - adabiy til me’yorlariga amal qilish; - rasmiy muloqot madaniyati talablarini anglash; - nutq sifatlarini belgilash; - notiqlikning asosiy talablarini belgilash; - nutq madaniyati talablariga amal qilish *ko‘nikmalariga* ega bo‘lishlari zarur; - til va madaniyat munosabatlarini anglash; - nutqni adabiy til me’yorlariga amal qilgan holda namoyon etish; - nutqni ta’sirchan, auditoriya e’tiborini tortadigan darajada obrazli tarzda ifoda etish *malakalarini* egallashlari zarur; - mutolaa san’atining taraqqiy etishiga ta’sir etgan muhim omillar va ushbu adabiyotning asosiy yo‘nalishlari to‘g‘risida tasavvurga ega bo‘lishi; - mutolaa madaniyati va ritorikaning mazmun-mohiyati davriy hodisalar ta’sirida o‘zgarib, boyib borishini bilishi va ulardan foydalana olishi; -talaba mutolaa san’atining nazariy masalalariga oid muammolar bo‘yicha echimlar qabul qilish ko‘nikmalariga ega bo‘lishi kerak. •
4.	**VI. Ta’lim texnologiyalari va metodlari:** • ma‘ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • tarqatma materiallar; • ko‘rgazmali qurollar; • Kompyuter; • Internet yangiliklari; • muammoli ta’lim; • qiyosiy tahlil.
5.	**VII. Kreditni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to‘liq o‘zlashtirish, tahlil natijalarini to‘g‘ri aks ettira olish, o‘rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat ishini topshirish
6.	**Asosiy va qo‘shimcha adabiyotlar hamda axbort manbalari** **1.Rahbariy adabiyotlar:**

1. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon demokratik O‘zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. – Toshkent: O‘zbekiston, 2016.

2. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. –Toshkent: O‘zbekiston, 2017.

3. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta’minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligi garovi. –Toshkent: O‘zbekiston, 2017.

4. O‘zbekiston espublikasi Prezidentining «O‘zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo‘yicha harakatlar strategiyasi» to‘g‘risida»gi Farmoni. (Xalq so‘zi, 2017-yil, 8-fevral).

5. O‘zbekiston Respublikasi prezidentining qarori: «Oliy ta’lim tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida» (Xalq so‘zi, 2017-yil, 21-aprel).

6. Karimov I.A. Yuksak ma’naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent: Ma’naviyat, 2008.

7. Mahmudov N. O‘qituvchi nutqi madaniyati. – Toshkent, 2007.

8. Qo‘ng‘urov R., Begmatov E., Tojiyev Yo. Nutq madaniyati va uslubiyati asoslari. – Toshkent, 1992.

9. Begmatov E., Mamatov A. Adabiy norma nazariyasi. 1-qism. – Toshkent, 1997.

10. Karnegi D. O‘z-o‘ziga ishonch hosil qilish va omma oldida so‘zlash san’ati. – Toshkent, 2010.

11. Karimov S.A. Badiiy uslub va tilning ifoda tasvir vositalari. – Samarqand, 1994.

2.Qo‘shimcha adabiyotlar:

1. Бахтин М. Романда замон ва хронотоп шакллари. Рус тилидан У.Жўрақулов таржимаси. – Тошкент: Академнашр, 2015.

2. Жабборов Н. Маърифат надир? – Тошкент: Маънавият, 2010.

3.Жумахўжа Н. Истиқлол ва она тилимиз. – Тошкент: Шарқ, 1998.

4. Жўрақулов У. Назарий поэтика масалалари. – Тошкент: Ғ.Ғулом, 2015.

5. Жўрақулов У. Ҳудудсиз жилва. – Тошкент: Фан, 2006.

6. Зулфия. Асарлар. Уч жилдлик. – Тошкент: Ғ.Ғулом. 1983-1986.

7. Исламов Ў. Алишер Навоий асарларида нутқ маданияти талқини. Филол.ф.н.дисс. автореф. –Тошкент, 2011.

8. Йўлдошев Қ. Ёниқ сўз. – Тошкент: Янги аср авлоди, 2006.

9. Каримов Н. Чўлпон. – Тошкент: Фан, 1991.

10. Каримов Н. ХХ аср адабиёти манзаралари. – Тошкент: Ўзбекистон, 2008.

11. Қиличев Э., Қиличев Б. Нутқ маданияти ва услубияти асослари. –Бухоро, 2002.

12. Мақсуд Шайхзода. Асарлар. 6 томлик. –Тошкент: Ғ.Ғулом, 1969-1974.

13. Маҳмудов Н. Тилимизнинг тилла сандиғи. –Тошкент: Ғ.Ғулом, 2012.

14. Маҳмудов Н., Рафиев А., Йўлдошев И. Нутқ маданияти ва давлат тилида иш юритиш. –Тошкент: Чўлпон, 2012.
15. Миртемир. Асарлар. 4 жилдлик. –Тошкент: Ғ.Ғулом, 1980-1983.
16.Мухтор А. Асарлар. 4 жилдлик. –Тошкент: Ғ.Ғулом, 1980-1983.
17. Норматов У. Тафаккур ёғдуси. – Тошкент: Фикр-медиа, 2005.
18. Одил Ёқубов асарлари: Сайланма. Уч томлик. – Тошкент: Ғ.Ғулом: 1985-87., Диёнат. – Тошкент: Ғ.Ғулом: 1979.
19. Ойбек. Мукаммал асарлар тўплами. 20 жилдлик. –Тошкент: Фан, 1990-95.
20.Олимжон Ҳ. Мукаммал асарлар тўплами. 5 жилдлик. – Тошкент: Фан, 1975-1994.
21. Орипов Абдулла. Тўлиқ асарлар тўплами. 4 жилдлик. – Тошкент: Ғ.Ғулом, 2001.
22.Парфи Рауф. Сабр дарахти. – Тошкент: Ғ.Ғулом. 1986.
23. П.Қодиров асарлари: Сайланма. Уч жилдлик. – Тошкент: Ғ.Ғулом, 1987-88., Авлодлар довони. – Тошкент: Ғ.Ғулом, 1989.
24. Расулов Р., Ҳусанов Н. Мўйдинов Қ. Нутқ маданияти ва нотиқлик санъати. – Тошкент, 2006.
25. Рустамий А.Адиблар одобидан адаблар. – Тошкент: Маънавият, 2003.
26. Рустамов А. Сўз хусусида сўз. – Тошкент, 1989.
27. Саид Аҳмад асарлари. Сайланма. Уч томлик. – Тошкент: Ғ.Ғулом, 1980-81., Жимжитлик. – Тошкент: Ғ.Ғулом, 1989.
28. Саидов У. Нутқ маданияти ва нотиқлик санъати. – Тошкент: Академия, 2007.
29. Тоғай Мурод асарлари: От кишнаган оқшом. Қиссалар. – Тошкент: Шарқ, 1994., Отамдан қолган далалар. Роман. – Тошкент: Шарқ, 2001.
30. Тожиев Ё., Маллабоев М. Ўзбек нутқи маданияти ва услубият асослари. – Тошкент: Иқтисодиёт, 2006.
31. Холмирзаев Шукур. Уч жилдлик. –Тошкент: Шарқ, 2003.
32. Шавкат Раҳмон. Сайланма. – Тошкент: Шарқ, 1997.
33. Эркин Воҳидов асарлари. Сайланма. 2 томлик. – Тошкент: Ғ.Ғулом, 1986., Изтироб. – Тошкент: Ўзбекистон, 1992.

3. Internet ma'lumotlari:

1. www.ziyo.net
2. www.thinsan.com
3. www.uforum.uz
4. www.literature.uz

7.	Fan dasturi Samarqand davlat universiteti O‘quv-uslubiy кengashining 2021 -yil __-__________dagi ___-son bayonnomasi bilan ma’qullangan**.**
8.	**Fan/modul uchun mas’ullar**: S.A.Karimov – SamDU, O‘zbek tilshunosligi kafedrasi professori, filologiya fanlari doktori S.M.Umirova – O‘zbek tilshunosligi kafedrasi dotsenti, (PhD)
9.	**Taqrizchilar:** A.Pardayev SamDU, O‘zbek tilshunosligi kafedrasi professori, filologiya fanlari doktori (ichki) J.Hamroyev – SamDU, Tojik tili va adabiyoti kafedrasi professori, filologiya fanlari doktori (tashqi)